

Soạn bài: Bài ca phong cảnh Hương Sơn (*Chu Mạnh Trinh*)

Hướng dẫn Soạn bài: Bài ca phong cảnh Hương Sơn (Chu Mạnh Trinh)

Bài thơ có thể chia thành ba đoạn:

- Đoạn 1 (bốn dòng thơ đầu) : giới thiệu thắng cảnh Hương Sơn, nhận xét tổng quát về cảnh đẹp và thể hiện tình cảm.
- Đoạn 2 (Từ "*Thỏ thẻ rừng mai chim cúng trái... Ghập ghềnh mấy lối uốn thang mây*") : Tả cảnh đẹp Hương Sơn. Cảnh Hương Sơn mang vẻ đẹp của chốn tiên cảnh, như một bức tranh đẹp và nhiều sắc màu.
- Đoạn 3 (phần còn lại) : Suy nghĩ của nhà thơ về giang sơn đất nước. Đoạn thơ này có thể gắn với hiện thực đất nước để hiểu rộng và sâu hơn giá trị của bài thơ. Bài thơ thể hiện tình yêu quê hương đất nước tha thiết qua một thắng cảnh của đất nước và tâm sự sâu kín của một nhà thơ về đất nước, cuộc đời.

Câu 1:

- Mở đầu *Bài ca phong cảnh Hương Sơn* là câu thơ *Bầu trời cảnh Bụt*. Câu thơ thể hiện một cái nhìn bao quát về cảnh vật khi Chu Mạnh Trinh đến với Chùa Hương. Tác giả so sánh cảnh Hương Sơn với cảnh tiên giới --> gợi lên sự bình yên, thanh tịnh chốn Hương Sơn đồng thời gợi lên không khí tâm linh về với Bụt, Phật từ tấm lòng tác giả khi bắt gặp không gian mênh mông như chốn bồng lai.
- Giọng thơ khoan thai, nhẹ nhàng như ru, như mời mọc. Tâm hồn thi sĩ như băng khuâng trong tĩnh lặng của tâm linh mà vẫn tỉnh táo lạ thường. Con người đến đây như rũ sạch mọi thứ phàm tục. Bốn câu thơ đầu tạo cảm xúc cho bài thơ hát nói
- Cảnh vật trong bài hát nói mang màu sắc tôn giáo (đạo Phật) với tất cả tấm lòng ngưỡng mộ trang nghiêm nhưng gắn kết với tình yêu cái đẹp thiên nhiên của nhà thơ: "*thỏ thẻ rừng mai*", "*lững lờ khe Yến*", "*lồng bóng nguyệt*", "*uốn thang mây*".

Câu 2:

Nhà thơ tả cảm giác của khách vãn cảnh Hương Sơn khi nghe tiếng chuông chùa như sau:

*Văng bên tai một tiếng chày kinh,
Khách tang hai giật mình trong giấc mộng*

Du khách từ cái thế giới đầy biến động ngoài kia vào đây dường như cũng bừng tỉnh ngộ, nghĩa là cũng nhập vào làm một với cảnh Bụt chốn này. Con người đi vào cảnh thảng thốt với tiếng chày kinh. Tất cả đều cởi bỏ mọi phiền lụy của trần gian để hòa nhập vào cái không khí linh thiêng nơi chốn Phật này. Tại khoảnh khắc ấy, cả chim, cá và người đều dường như thoát tục. Cái sinh khí Hương Sơn vô hình là thế, vậy mà thi nhân đã thấy nó hiện hữu trong tất cả, hòa tan trong tất cả.

Câu 3: Phân tích nghệ thuật tả cảnh của tác giả.

Cách miêu tả của nhà thơ làm cho cảnh vật trở nên có hồn, phảng phất không khí thần tiên, xa lánh với cõi trần đầy bụi bặm:

Cách miêu tả làm cho bức tranh Hương Sơn nên thơ, nên họa:

*"Nhác trông lên ai khéo họa hình,
Đá ngũ sắc long lanh như gấm dệt."*

Những câu thơ nhất mực trong sáng. Đó là sản phẩm của một cảm hứng thẩm mỹ cao độ. Yêu cái đẹp của cảnh vật đã gắn liền với lòng yêu quê hương đất nước.